

Colegiul disciplinar
de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii

HOTĂRÂRE

31 ianuarie 2020
Nr. 36/1

mun. Chișinău

Completul de examinare a contestațiilor nr.1 al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii în componența:

Președinte Cobzac Elena
Membrii Pulbere Ruxanda
 Botnaru Stela

examinând în ședință închisă contestația declarată de către Muhina Svetlana împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 1542s-1868p/m din 27 decembrie 2019, emise pe marginea sesizării depuse la 17 decembrie 2019 asupra acțiunilor judecătorului Rățoi Victor de la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)-,

C O N S T A T Ă :

1. Argumentele sesizării.

La data de 17 decembrie 2019 în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit sesizarea înaintată de Muhina Svetlana și Bukarski Vladimir, prin care s-a solicitat tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Rățoi Victor de la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) pentru faptele presupuse a constitui temeuri de abateri disciplinare.

În motivarea sesizării înaintate Muhina Svetlana și Bukarski Vladimir au invocat că, judecătorul vizat a adoptat o hotărâre judecătorească, prin care, intenționat le-au fost încălcate drepturile garantate de art.6 alin.(1) CEDO, fapt ce se confirmă prin decizia nr.10r-708/19 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău.

Au solicitat autorii sesizării tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Rățoi Victor de la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) în temeiul art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

2. Poziția Inspecției Judiciare.

Examinând temeiurile expuse în sesizare, pentru tragerea la răspunderea disciplinară a judecătorului Rățoi Victor de la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), prin prisma normelor legale aplicabile, Inspecția judiciară, prin decizia sa nr. 1542s-1868p/m din 27 decembrie 2019, a respins ca neîntemeiată sesizarea înaintată de Muhina Svetlana și Bukarski Vladimir cu privire la tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Rățoi Victor de la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), pe motiv că în urma verificărilor efectuate, nu au fost stabilite în acțiunile judecătorului vizat fapte, care ar putea fi încadrate conform art.4 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25.07.2014.

3. Argumentele contestației.

Împotriva deciziei Inspecției judiciare nr. 1542s-1868p/m din 27 decembrie 2019, Muhina Svetlana a declarat contestație și, și, manifestându-și dezacordul cu decizia data, a invocat că inspectorul-judecător nu a efectuat o investigație efectivă a sesizării, nu a întreprins toate măsurile necesare pentru a verifica faptele invocate de ea în sesizare, și anume nu a solicitat de la aceasta explicații verbale și în scris, precum și probe suplimentare în legătură cu faptele invocate, decizia fiind emisă doar în baza argumentelor judecătorului menționat.

A solicitat autoarea contestației anularea deciziei Inspecției judiciare nr. 1542s-1868p/m din 27 decembrie 2019, dispunerea examinării suplimentare a sesizării cu audierea ei și tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Rățoi Victor de la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) în temeiul art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

4. Aprecierea Completului de examinare a contestațiilor.

Potrivit art. 27 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178/25.07.2014 "Completele de examinare a contestațiilor ale colegiului disciplinar (în

continuare – complete de contestație) verifică contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizărilor”.

În conformitate cu prevederile art. 28 alin.(1) din Legea nr. 178/25.07.2014 ” *Completele de contestație examinează contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizării. Procedura în fața completelor de contestație este scrisă*”, iar conform alin.(3) lit. b) din norma menționată ”*Completele de contestație decid respingerea contestației ca neîntemeiate*”.

Art. 29 alin.(3) din Legea indicată supra stipulează că ”*Hotărîrea privind respingerea contestației împotriva deciziei Inspecției judiciare de respingere a sesizării este definitivă*”.

Analizând temeiurile invocate în contestație și materialele administrate, precum și decizia Inspecției judiciare ce se contestă, Completul de examinare a contestațiilor conchide că contestația declarată urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Din materialele prezentate se constată că, petiționara Muhina Svetlana nu este de acord cu constatările Inspecției judiciare, menționând că acțiunile judecătorului la emiterea încheierii din 04.06.2019, exprimate prin respingerea plângerii depuse în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, urmează a fi calificate ca adoptarea unei hotărâri judecătorești prin care, intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, fapt confirmat prin decizia nr.10r-708/19 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău.

Completul de examinare a contestațiilor menționează că, în contestație petiționara nu a invocat careva argumente noi, neverificate de Inspecția Judiciară, care ar servi drept temei pentru anularea deciziei contestate, conform căreia s-a constatat întemeiat că faptele expuse în sesizare nu întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute la art.4 alin.(1) lit. b) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25.07.2014.

Art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor a stabilit expres și în mod exhaustiv faptele și acțiunile/inacțiunile, care constituie abateri disciplinare.

Astfel, se constată că, pentru a reține în sarcina judecătorului săvârșirea unei abateri disciplinare, urmează a se stabili dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, respectiv latura obiectivă și subiectivă. În lipsa unuia dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu subzistă și, deci, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului.

Potrivit art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor constituie abatere disciplinară adoptarea unei hotărâri judecătorești prin care, intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 16 ianuarie 2019 dosarul penal „Bukarski Vladimir, Muhina Svetlana”, înregistrat la Judecătoria Chișinău cu nr.12-ij-10-2269-16012019, cu gradul de complexitate 12,24, a fost repartizat judecătorului Victor Rățoi în mod automat-aleatoriu. Pe cauza menționată au fost fixate și petrecute în jur de 10 ședințe de judecată.

Prin încheierea din 04 iunie 2019, a fost respinse plângerile lui Bukarski Vladimir și Muhina Svetlana prin care, în temeiul art.313 Cod de procedură penală, a fost solicitat: anularea ordonanței din 15 decembrie 2018, emisă de ofițerul superior de urmărire penală al Direcției nr.1 din cadrul DGUP a CNA, capitan Dumitru Buznea, ca fiind ilegală; obligarea Centrului Național Anticorupție de a recunoaște pe petiționari în calitate de părți vătămate în cadrul dosarului penal nr.20180360241; obligarea Centrului Național Anticorupție de a audia petiționarii în calitate de parte vătămată în cadrul procesului penal nr.20180360241; anularea ordonanței din 28 decembrie 2018 de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal, emisă de către procuror în Procuratura Anticorupție Ina Frunza-Bargan, ca fiind ilegală; anularea ordonanței din 04 februarie 2019, emisă de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție Viorel Morari, ca fiind ilegală; reluarea procesului penal nr.20180360241, înregistrat la data de 22.03.2018 în Registrul.r.I de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni al Centrului Național Anticorupție; obligarea procurorului-șef

al Procuraturii Anticorupție Viorel Morari, de a începe urmărire penală în baza art.327 alin.(1) din Codul penal al Republicii Moldova în privința primarului general interimar al municipiului Chișinău, Nistor Grozavu, secretarului interimar al Consiliului municipal Chișinău, Adrian Talmaci și a arhitectului-șef al municipiului Chișinău, Sergiu Borozan, pe faptul abuzului de putere, manifestat prin semnarea autorizației de construire nr.466-c/17 din 24.10.2017, care a fost eliberată în baza documentației de proiect elaborate cu încălcarea certificatului de urbanism pentru proiectare nr.877/11 din 03 10.2011; obligarea procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție Viorel Morari, de a recunoaște și de a audia petiționarii în calitate de parte vătămată și parte civilă.

Nefiind de acord cu încheierea menționată petiționarii au contestat-o cu recurs la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2019, a fost admis recursul declarat de Bukarski Vladimir și Muhina Svetlana, casată încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 04 iunie 2019 și remisă cauza la rejudicare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Completul de examinare a contestațiilor notează că, potrivit art. 1 alin. (4) din Legea cu privire la statutul judecătorului *"judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără nici un fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare"*.

Cu referire la temeiul prevăzut la art. 4 alin.(1) lit.b) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, care prevede răspundere pentru adoptarea unei hotărâri judecătorești prin care, intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care republica Moldova este parte se reține că este necesar a se constata dacă abaterea a fost comisă intenționat sau din neglijență gravă.

Textul lit.b) definește abaterea disciplinară prin acțiune „intenționat” sau „neglijență gravă”, de o gravitate deosebită, ca o latură care presupune afectarea actului de justiție.

Astfel, pot intra în sfera răspunderii disciplinare numai acele încălcări ale normelor de drept material și procedural care pun în discuții valabilitatea actelor întocmite de judecător, pentru care un observator rezonabil (persoană informată și de bună credință) nu poate găsi o justificare.

Prin urmare, pot atrage răspunderea disciplinară numai acele greșeli care au un caracter evident, neîndoielnic și cărora le lipsește orice justificare, fiind în vădită contradicție cu dispozițiile legale.

Ca urmare, pentru a putea reține „grava neglijență” este necesar ca judecătorul să manifeste o conduită de încălcare flagrantă a unei îndatoriri elementare profesionale cu consecințe grave asupra desfășurării actului de justiție, așa încât nerespectarea normelor de procedură și/sau materiale să poată fi caracterizată ca fiind o greșeală evidentă, fără justificare și cu consecințe deosebit de grave.

Faptele urmează să aibă consecințe grave prin încălcarea drepturilor părților, actul de justiție fiind afectat, prin ce s-ar fi adus atingere valorilor sociale, referitoare la realizarea activității actului de justiție, valori care sunt transpuse în planul responsabilităților profesionale ale judecătorului, în obligații și îndatoriri profesionale, stabilite prin lege și regulamente, a căror respectare nu poate fi considerată ca având caracter facultativ pentru un judecător.

Așa dar, Completul de examinare a contestațiilor menționează că din materialele cauzei nu s-a constatat faptul că la examinarea cauzei în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, judecătorul vizat, intenționat sau din neglijență gravă, a interpretat sau a aplicat neuniform legislația, circumstanță ce exclude răspunderea disciplinară pe temeiul respectiv.

În același timp, Completul de examinare a contestațiilor reține ca întemeiată concluzia Inspecției judiciare că însuși dezacordul cu actul adoptat, cât și anularea lui, nu pot fi apreciate ca încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Așa dar, cercetând materialele examinate Completul de examinare a contestațiilor menționează că abordările petiționarei de existență în acțiunile judecătorilor vizați a temeiurilor de abateri disciplinare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b) sunt neîntemeiate, iar faptele invocate nu pot fi încadrate ca teme de abateri disciplinare, or, nu s-a confirmat intenția sau neglijența gravă, precum și afectarea în mod direct a drepturilor participanților la proces, astfel lipsind elementele abaterii disciplinare invocate.

În același timp, Completul de examinare a contestațiilor menționează că, de fapt, din analiza materialelor cauzei se constată indubitabil că, faptele invocate de către petiționară se rezumă la nemulțumirea acesteia cu hotărârea luată de către instanța de judecată.

În acest sens Completul de examinare a contestațiilor reține ca întemeiată argumentarea inspectorului-judecător cu privire la faptul că, Curtea Constituțională prin mai multe hotărâri ale sale a subliniat, că independența judecătorului este o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei judecăți corecte, ceea ce presupune că nimeni nu poate interveni în deciziile și modul de gândire ale unui judecător, decît prin procedurile judiciare stabilite și că un judecător nu poate fi tras la răspundere disciplinară numai pentru interpretarea neuniformă a legislației, prin aceasta fiind încălcate drepturile judecătorului de a gândi liber, de a trata legea diferit, deoarece judecătorul are obligația de a se conduce de normele de drept, determinînd mai întîi de toate legalitatea actului juridic, în baza căruia se va rezolva litigiul.

În același context, în temeiul Avizului nr.3 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) și altor acte normative, doar instanța de judecată poate aprecia dacă judecătorul a aplicat neuniform legislația în mod intenționat sau din neglijență gravă și că pentru a aprecia acțiunile judecătorului privind interpretarea sau aplicarea neuniformă a legislației, trebuie să se țină cont și de raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit și că doar în cazul anulării hotărîrii judecătorești defectuoase și constatării faptului că la examinarea cauzei judecătorul, intenționat sau din neglijență gravă, a interpretat sau a aplicat neuniform legislația, sancțiunea disciplinară va fi aplicată judecătorului.

La fel, Completul de examinare a contestațiilor consideră important de reținut și faptul că, în conformitate cu art. 114, 115 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova justiția se desfășoară în numele legii numai de instanțele judecătorești și anume prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

Conform art.1 alin.(1) și (4) Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20.07.1995, *"puterea judecătorească se exercită numai prin instanță judecătorească în persoana judecătorului, unicul purtător al acestei puteri..."*

Judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare. Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului.

Mai mult ca atât, în conformitate cu prevederile art.19 alin.(3) al aceleiași legi *"Judecătorul nu poate fi tras la răspundere pentru opinia sa exprimată în desfășurarea justiției și pentru hotărîrea pronunțată dacă nu va fi stabilită, prin sentință definitivă, vinovăția lui de abuz criminal"*.

Potrivit principiilor generale nimeni, în afara instanțelor judecătorești, în ordinea și procedura stabilită de atac, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor la instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeiniciei hotărârilor emise, or, expunerea asupra legalității și temeiniciei unei hotărâri judecătorești, se află în competența exclusivă a instanțelor judecătorești ierarhic superioare.

În conformitate cu pct.7.3 din hotărârea Curții Constituționale nr. 28 din 14 decembrie 2010, *"controlul legalității și temeiniciei actului judecătorec poate fi exercitat numai de către instanțele de apel și recurs, în conformitate cu procedurile jurisdicționale..."*

În această ordine de idei, Completul de examinare a contestațiilor conchide că Inspekția judiciară just a concluzionat că Consiliul Superior al Magistraturii, în virtutea atribuțiilor sale atribuite prin lege, nu are drept să intervină în procesul de desfășurare a justiției, respectiv să se expună în privința legalității și temeiniciei actelor judecătorești.

Totodată, cu privire la argumentul petiționarei precum că inspectorul-judecător nu a întreprins toate măsurile necesare pentru a verifica faptele invocate de ea în sesizare, și anume nu a solicitat de la aceasta explicații verbale și în scris, precum și probe suplimentare în legătură cu faptele invocate, Completul de examinare a contestațiilor menționează că potrivit prevederilor pct. 10.23 a Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției Judiciare, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 506/24 din 13 noiembrie 2018, în procesul de verificare a sesizării, solicitarea de la persoana care a depus sesizarea a explicațiilor verbale și în scris, precum și probelor suplimentare în legătură cu faptele invocate în sesizare, este un drept al inspectorului-judecător și nu obligație, mai mult, dreptul acestuia survine în caz de necesitate, situație ce nu urmează din speța examinată.

Astfel, în lipsa constatării careva fapte ce ar indica că, în acțiunile judecătorului Rățoi Victor de la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), persistă elemente al abaterilor disciplinare prevăzute de art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Inspecția judiciară întemeiat a adoptat soluția anunțată de respingere a sesizării, decizia fiind una legală și întemeiată, fapt ce condiționează respingerea contestației ca neîntemeiate.

Prin prisma celor expuse, conform art. 27-28 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178/25.07.2014, Completul de examinare a contestațiilor al Colegiului disciplinar,-

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se respinge contestația declarată de către Muhina Svetlana împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 1542s-1868p/m din 27 decembrie 2019, emise pe marginea sesizării depuse la 17 decembrie 2019 asupra acțiunilor judecătorului Rățoi Victor de la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana).

Hotărârea este definitivă, se expediază părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președinte	/semnătura/	Cobzac Elena
Membrii	/semnătura/	Pulbere Ruxanda
	/semnătura/	Botnaru Stela